

CILJEVI ORGANIZIRANJA LOKALNE ZAJEDNICE U PREVENCIJI POREMEĆAJA U PONAŠANJU

Nino Žganec

Pravni fakultet Zagreb

Studijski centar socijalnog rada

Sažetak

Na uzorku od 187 socijalnih radnika iz različitih vladinih i nevladinih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj provedeno je istraživanje s ciljem utvrđivanja ciljeva socijalnog rada u organiziranju lokalne zajednice na području prevencije poremećaja u ponašanju. Komponentnom analizom izolirane su tri glavne komponente koje objašnjavaju ukupno 53,9% zajedničke varijance. Na taj su način identificirani glavni ciljevi organiziranja zajednice kako ih definiraju domaći stručnjaci. Rezultati istraživanja ukazuju na mogući transfer određenih teorijskih pristupa, modela i koncepata organiziranja zajednice čiji se dijelovi u domaćim uvjetima mogu iskoristiti u prevenciji poremećaja u ponašanju.

Ključne riječi: socijalni rad u organiziranju zajednice, poremećaji u ponašanju, prevencija

1. UVOD

Lokalna zajednica u kojoj djeca i mladi žive objedinjava većinu najvažnijih potencijalno rizičnih, ali i protektivnih faktora koji se u procesu prevencije poremećaja u ponašanju mogu na različite načine iskoristiti. U literaturi su poznati i opisani brojni primjeri kvalitetnih suradnji u realizaciji programa prevencije na lokalnoj razini. Tako se npr. ističe kako u onim slučajevima u kojima postoje rizici na razini školske zajednice treba razviti programe koji će biti usmjereni prvenstveno na školu odnosno koji će poticati akademski uspjeh, pozitivne socijalne kontakte itd. Strategije usmjerene na školsku zajednicu trebaju se provoditi s ciljem jačanja vještina djece za uključivanje u školske aktivnosti te s ciljem slabljenja ponašanja koja idu u smjeru školskog neuspjeha. O programima vezanim uz prevenciju poremećaja u ponašanju na razini školske zajednice izvještavaju brojni autori u svojim radovima, između ostalih Hawkins et al. (1988), Maguin i Loeber (1996), O'Donnel et al. (1994) i dr. Programi prevencije poremećaja u ponašanju koji svoje uporište imaju u sustavu škole trebaju ostvariti suradnju između škole, obitelji i postojećih institucija koje postoje na lokalnoj razini. U organizaciji takve suradnje dobro je uspostaviti središnje koordinacijsko tijelo koje može djelovati

na različitim razinama - državnoj, županijskoj ili gradskoj. Školska zajednica, kao središnji sustav utjecaja takvih programa, može biti polazišna točka na lokalnoj razini iz koje će se dijelovi programa protezati prema nižim i višim razinama. Na nižim razinama konkretni dijelovi programa mogu biti usmjereni obiteljima, neformalnim vršnjačkim grupama ili pojedincima, a na višim razinama oni mogu biti usmjereni razvoju suradnje s institucijama i organizacijama u lokalnoj zajednici, upravnim i političkim tijelima nadležnim za financiranje programa te široj javnosti s ciljem osiguranja trajne podrške. Iz prakse pojedinih zemalja poznat je koncept tzv. "škole punih servisa" (full service schools Dryfoos, 1994). On je nastao upravo kao posljedica sve većeg interesa, kako znanstvenika, tako i praktičara za socijalnim servisima koji će biti temeljeni na radu u zajednici. Koncept "škole punih servisa" predstavlja svojevrsni sustav koji objedinjava pružanje zdravstvenih i rekreacijskih servisa unutar javnih škola često pod sponzorstvom ustanova i agencija izvan sustava školstva. Pored spomenutih u taj koncept spadaju i aktivnosti s drugih područja kao što su pružanje socijalnih usluga, policijska zaštita učenika itd.

Preventivni programi konceptualno mogu biti usmjereni i prema vršnjačkim grupama.